

Kommunal- og distriktsdepartementet

PM-2014-5: Forholdsregler ved eventuell arbeidsnedleggelse

Forfatter Statens personalhåndbok – Personalmeldinger

Dato 2014-05-09

Publisert PM-2014-5

Sammendrag Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen. Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [8.43](#) [8.44](#) og [11.7](#). Dette PM erstatter PM-2012-10. *Erstattet av [PM-2016-6](#)*

PM 2014-5 Forholdsregler ved eventuell arbeidsnedleggelse

Dato: 09.05.2014

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. [8.43](#) [8.44](#) og [11.7](#)

Dette PM erstatter PM-2012-10.

Dette PM bygger på tjenestetvistloven og Hovedavtalen i staten (HA) kapittel 13. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har også utarbeidet et veiledningshefte om arbeidskonflikter i staten. Heftet er revidert i mai 2014, og er tilgjengelig på regjeringen.no/kmd.

Hovedsammenslutningene, LO Stat, YS Stat, Akademikerne og Unio, krevde den 30. april 2014 at forhandlingene om revisjon av Hovedtariffavtalen i staten 1. mai 2012 – 30. april 2014 skulle avsluttes med øyeblikkelig virkning. Riksmekleren ble underrettet om bruddet i forhandlingene.

Plassfratredelse (streik) kan tidligst finne sted **26. mai 2014 kl. 00.01**. Ved eventuell megling på overtid vil fristen forskyves og KMD vil i så fall varsle, via fagdepartementene, om det konkrete tidspunktet for eventuell streik.

1. Organisasjonenes varslingsplikt

Hovedsammenslutningene skal varsle om plassoppsigelse til KMD minst 14 dager før plassfratredelse (streik). Varselet skal omfatte hvilke virksomheter oppsigelsene gjelder for og det omtrentlige antall arbeidstakere som vil kunne bli tatt ut i streik (jf. HA § 43 nr. 2). KMD skal motta plassoppsigelse senest 11. mai 2014 kl. 24.00. KMD og hovedsammenslutningene har likevel avtalt at plassoppsigelsen skal leveres i løpet av fredag 9. mai 2014.

Når KMD mottar plassoppsigelsene vil disse bli sendt pr. e-post til de aktuelle fagdepartementene. Fagdepartementene må sørge for å sende plassoppsigelsene videre til de underliggende virksomhetene som er omfattet. Virksomheter som ikke mottar plassoppsigelse er ikke omfattet av streiken.

2. Virksomhetens forberedelser før navnelistene

Etter HA § 44 nr. 2 skal virksomhetene vurdere om det er tjenestemenn som skal unntas fra streik. Tidligere år har unntakssøknader blitt sendt til KMD med det samme plassoppsigelsen er mottatt av virksomhetene. KMD og hovedsammenslutningene er enige om at søknader i år ikke sendes KMD før etter at navnelistene er mottatt i virksomhetene.

KMD viser til at det likevel er viktig at arbeidet og vurderingene knyttet til stillinger og funksjoner starter i den enkelte virksomhet så snart plassoppsigelsen mottas. KMD viser her til heftet om arbeidskonflikter i staten, særlig kapittel 2.

3. Navnelister

Arbeidstakere som tas ut i streik

De endelige og fullstendige navnelistene over hvilke arbeidstakere som tas ut i streik, skal være mottatt i KMD senest fire dager før plassfratredelsen, dvs. senest onsdag 21. mai kl. 24.00. Bare de arbeidstakerne som står på navnelistene, kan tas ut i streik, jf. HA § 43 nr. 2.

Navnelistene vil bli sendt på e-post til fagdepartementene, som videresender til sine berørte virksomheter. Det vil bli sendt en e-post og en SMS fra KMD til kontaktpersonene i departementene når alle listene er sendt ut.

Dersom det skjer en utvidelse av en eventuell arbeidskonflikt, vil det komme nye navnelister med en frist på fire dager.

Arbeidstakere som ikke skal tas ut i streik

Virksomhetens øverste leder og øverste leder av personalfunksjonen skal ikke tas ut i streik, jf. HA § 44 nr. 1. Lærlinger omfattes ikke av reglene om kollektive oppsigelser og skal fortsette sin opplæring uten arbeidsstans. Heller ikke embetsmenn og militære tjenestemenn kan streike.

4. Unntaks- og dispensasjonssøknader

Regelverk

Etter at navnelistene er mottatt eller en eventuell streik er iverksatt, kan det bli aktuelt å søke om unntak/dispensasjon for navngitte arbeidstakere. Arbeidsgiver kan søke om unntak/dispensasjon for *annen nødvendig dekning av ledelsesfunksjonen eller personalfunksjonen* eller når dette er nødvendig for å *avverge fare for liv og helse eller hindre at eiendom, materiell, utstyr mv. blir ødelagt eller går tapt. Dette gjelder også arbeidstakere som må være til stede av samme årsaker i forbindelse med driftens avslutning og gjenopptakelse*, jf. HA § 44 nr. 2. Det er også adgang til å søke om dispensasjon når *andre særegne forhold* foreligger, jf. HA § 44 nr. 3.

Skjema

Arbeidsgiver skal benytte standardskjema for søknader om unntak/dispensasjon fra streiken. Det skal sendes inn ett skjema per ansatt.

Søknadene skal sendes KMD på e-post til streikeberedskap@kmd.dep.no, med kopi til fagdepartementet. Søknaden skal være datert og underskrevet av arbeidsgiver. Skannet søknad sendes KMD fortløpende. For at saken skal være avklart før eventuell streik ber vi om at den er mottatt i KMD senest lørdag 24. mai.

I søknadene skal det gis en beskrivelse av hvilke skader og tap mv. som vil kunne oppstå om unntak/dispensasjon ikke gis. KMD vil på dette grunnlag vurdere om søknaden skal fremmes for organisasjonene. KMD vil ikke fremme søknader for navngitte personer, med mindre søknadene er strengt nødvendige og vel begrunnet i henhold til regelverket.

Fagdepartementene har også ansvar for å følge med på at virksomhetene søker på grunnlag av det som fremgår av hovedavtalen.

5. Konsekvenser for arbeidstakere, tillitsvalgte mv.

Arbeidstakere som er på tjenestereise, kurs mv.

Når det gjelder arbeidstakere som tas ut i streik og som på det tidspunktet er på tjenestereise, kurs, ferie eller som er syke, viser vi til protokoller som er inngått med hovedsammenslutningene og til heftet om arbeidskonflikter i staten.

Utbetaling av lønn

Ved eventuell streik skal arbeidstakere trekkes i lønn for de dagene de har vært i streik, og vi ber om at virksomhetene gjør de nødvendige forberedelser til dette. Når det for øvrig gjelder utbetaling av ny lønn i forbindelse med tariffoppgjøret, vil KMD informere nærmere ved eget PM når ny tariffavtale foreligger.

Tillitsvalgte, verneombud mv.

I heftet om arbeidskonflikter er det, under pkt. 3.4 «Streikevakter, streikekomiteer og tillitsvalgte», tatt inn uttalelser om pliktene til tillitsvalgte som ikke er tatt ut i streik. Det siteres herfra:

Er en hovedsammenslutning i streik, regnes alle tilsluttede organisasjoner å være tatt ut i streik i forhold til reglene om medbestemmelse. Det betyr at tillitsvalgte i alle tilsluttede organisasjoner ikke skal delta i møter med arbeidsgiver så lenge streiken i deres hovedsammenslutning pågår.

Tillitsvalgte i organisasjoner som ikke er i streik, skal ivareta sine oppgaver etter Hovedavtalen, men arbeidsgiver bør utvise varsomhet med å beramme ordinære møter etter Hovedavtalen og virksomhetens tilpavningsavtale så lenge det er konflikt i staten. Det må således derfor bare unntaksvis gjennomføres møter med de organisasjoner som ikke er i streik, enten det gjelder informasjon, drøfting eller forhandlinger.

Ansattes representanter som ikke selv er i streik skal delta i møter i innstillings- og tilsettingsråd, i virksomhetens arbeidsmiljøutvalg og skal ivareta sine oppgaver som verneombud. Se for øvrig heftet om arbeidskonflikter pkt. 3.4.

6. Ansvar under en arbeidskonflikt

Partene i enhver arbeidskonflikt er ansvarlige for at konflikten ikke går ut over tredjepersons liv eller helse. Dette ansvaret innebærer blant annet at arbeidsgiver må søke om relevante og nødvendige unntak/dispensasjoner fra streiken i de tilfellene der dette er helt nødvendig for å sikre at tredjepersons liv eller helse ikke settes i fare. Slike søknader må sendes umiddelbart når man blir klar over faren.

Statens helsetilsyn er ansvarlig for å overvåke konflikter i arbeidslivet og vurdere hvilken innvirkning en streik har på befolkningens liv og helse. Denne overvåkingen erstatter imidlertid ikke partenes forpliktelser til å sørge for at konflikten ikke setter tredjepersons liv eller helse i fare.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) vil, ved en eventuell konflikt, innhente løpende vurderinger fra Helsetilsynet av om streiken kan tenkes å ha innvirkning på liv og helse. Helse- og omsorgsministeren må, på bakgrunn av rådene fra direktøren for Statens helsetilsyn, ta stilling til om konflikten medfører fare for liv og helse, og i så fall vurdere å be Arbeids- og sosialministeren om å legge fram forslag til lov om tvungen lønnsnemnd.

Praktiske rutiner ved en eventuell konflikt i staten – HOD vil få oversendt kopi av alle plassoppsigelser fra KMD. KMD vil holde HOD løpende orientert om eventuelle utvidelser av konflikten. Fagdepartementene skal i tillegg rapportere til HOD om hvordan en konflikt kan tenkes å ha innvirkning på befolkningens liv og helse.

Konsekvensvurderinger vedrørende liv og helse skal sendes direkte til Statens helsetilsyn i vedkommende fylke, med kopi til vedkommende fagdepartement. Øvrige konsekvensvurderinger skal sendes til overordnet fagdepartement. Ved behov vil KMD innhente vurderingene fra fagdepartementene.

* * * * *

Informasjon om forberedelsene til en eventuell streik legges fortløpende ut på KMDs hjemmeside under «Lønnsoppgjøret 2014».

Eventuelle søknader om unntak/dispensasjon, og alle øvrige henvendelser i tilknytning til streiken, sendes KMD, Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo, merket «Streikeberedskap» eller på e-post: streikeberedskap@kmd.dep.no

Etter fullmakt

Merethe Foss
statens personaldirektør

Yvonne Larssen
avdelingsdirektør

Saksbehandlere:

Reidun Slåen, tlf. 22244823

Jørn-Flemming Nordvik, tlf. 22244962

Nina Therese Evensen, tlf. 22244947

Ragni Myksvoll Singh, tlf. 22244764